

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy hónapra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és a ünnep után való napon is.

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókait utca 15. szám alatt van. — Kéziratok nem ad vissza a szerkesztőség.

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 503. Kiadóhivatal: 379.

POLITIKAI APRÓSÁGOK.

Kolozsvár, március 17.

(Egy új röpiratról.)

A valamikor meglehetősen élénk brossura-termelés az idők folytán meglehetősen reducálódott ugyanarra, hogy egyik tekintélyes napilapunk néhány év előtt már a szánalom kicsinylésével beszélt azokról, kik röpiratokat irnak és olvasnak. Néhány év óta azonban ismét föllendült a röpiratok forgalma.

Most meg szinte elmondhatni, hogy nulla dies sine linea.

Pár nap előtt jelent meg ugyanis D. G. tollából egy élénken megírt röpirat: „48-as politikát csak 67-es alapon lehet csinálni“ címen.

Erre az általunk is ismertett röpiratra válaszul K. B. egy másik röpiratot adott ki, mely: „Evulitio avagy Revulitio“ címen polemizál D. G.-vel.

Az új röpirat nem közönséges raffineriával van megírva s bár D. G.-ről mondja, hogy az a Tiszapárt érdekében írta röpiratát, ugyálszik, hogy ő akar szolgálatot tenni Tiszáéknak. Mivel pedig ezt legkényelmesebben függetlenségi álarc alatt lehet megtenni, K. B. is függetlenséginek mondja magát s közben heves támadást intéz Bánffy Dezső báró ellen, kit a mult ülészek alatti obstrukció támogatásával és ennek konzekvenciájaként azzal vádol, hogy megakasztotta a szélsőbalt a Tiszával folytatott alkudozásban s ezzel előidézte a választásokat.

Hogy tekintve a választások eredményét, miért érdemel Bánffy Dezső br. ezért függetlenségi részről táma-

dást: azt nehezen lehet megérteni, hacsak el nem fogadjuk magyarázatul azt, hogy a Tiszáisták Bánffyt gyűlölik leginkább, mert tőle félnek legjobban.

Az új röpirat egyébként ügyesen adja a kuliszák titkai felől jól értesültet, de az indiscretió mellett nem tartózkodik egy kis túlzástól sem, aminek nem utolsó, de kétségen kívül legvaskosabb bizonyítéka az a ráfogása, hogy Justh Gyula már gondolkozott e formákon, melyek között beléphetnek a szabadelvű pártba.

(Herczeg nem kell.)

A váci mandátum körül nagy a tülekedés. Az általános választásoknál tudvalevőleg Barabás Bélát választották meg Vácon képviselővé. Miután pedig ő lemondott, a váciak Prónay Dezső bárónak ajánlották fel a mandátumot. Ő azonban nem fogadta azt el. Mire a függetlenségi párt hívei Mörlin Zsiga váci ügyvédet a párt elnökét jelölték, a ki némi gondolkodás után hajlandónak is nyilatkozott a jelöltség elvállalására. Közben azonban a „közponit“ egen új csillag jelent meg Herczeg Mihály budapesti egyetemi tanár, a magyar tudományosságának ez az állandó képviselő jelöltségben, örökös hazafias toasztookban és silány jogi kommentárookban utazó apostola rávetette szemeit a váci mandátumra.

A váciaknak azonban nem kell. Különösen pedig nem fog kelleni azután, hogy a P. H. rástíti a tanár urra, hogy januárius 26-án Tiszára szavazott a főváros belvárosában.

Ez az „ügy“ mindenképen jellemző, de egyben tanulságos is. A tanulság első sorban a koalíció ve-

zető bizottságának szól. Értsék meg ott fenn, hogy az egész magyar politikai világot nem lehet, nem szabad, de nem is kell egy kaptára huzni.

E mellett azt sem árt tudomásul venniük, hogy a politikának van morálja és esztetikája. Tessék tehát ebből a szempontból egy kissé körültekintőbbnek lenni. Mert abban még nincs semmi veszedelem, hogy ha Herczeg ur és hozzá hasonlók, milyenek még az övénel is kisebb kaliberrel nagyon szép számmal jutottak legutóbb mandátumhoz, nem ünek a képviselőházban. Az ellenben már komoly veszedelem volna, hogyha a periferiák közönsége akár elkeserednék a központtal szemben, akár pedig olyanoknak tekintené azt, mint a bukott liberális párturalom újabb kiadását.

(Lukács, az állandó.)

Noha elmúlt a farsang, valaki mégis megengedett magának egy nagyon rosszul sikerült farsangi tréfát. Közhirre tette u. i. azt a képtelenséget, hogy Lukács László pénzügyminiszter maradna koalíciós kormányban is.

A kik szeretik Magyarországot úgy szerepeltetni, mint a lehetlenségek és csodák országát, bevehetik ezt a — csodabogarat is. De aki nem gyönyörködik a dolgok rendjének fejtetőre állításában, az csak bosszankodni tud az ilyesmin. Mert hisz először is Lukács urnak van arca bőre és önérzete, mely a neki imputált mitmacholást meg nem engedí.

Másodszor a koalíciónál sem fogott el teljesen (hogy egyebet ne említsünk) az esztikai érzék, mely egyenesen azt követeli, hogy a mult rendszer kiválóan exponált

oszlopossai közül senki sem maradjon a hatalomban. (Dr.)

— Marosvásárhelyen új választás lesz. A székely főváros első kerületében az általános választásoknál tudvalevően Sándor János belügyi államtitkár választatott meg, a ki három szavazattal kapott többet, mint függetlenségi ellenfele Sebess Dénes, a volt képviselő. Miután azonban Sándor Jánost Nagyszöllősen is megválasztották, a marosvásárhelyi választást pedig Sebess Dénes pártja petícióval támadta meg: Sándor János lemondott a marosvásárhelyi mandátumról, a mely ennélfogva új gazdára vár. A választás egyébként körülbelül egyhangu lesz, mert a Tiszapárt Sebess Dénes pártjával szemben nem szándékszik felvenni a csatát. Erre vall a marosvásárhelyi Tiszapárti ujságnak az a kesernyés megjegyzése, hogy „Sándor János utóda valószínűen a koalíció valamelyik fölkelet apostola lesz.“ Ezt az „apostolt“ a marosvásárhelyi közhangulat — mint már fentebb is említettük — Sebess Dénesben a volt képviselőben találta meg.

— Pártszervekedés Biharmegyében. Biharmegyében tudvalevőleg 12 országgyűlési képviselő közül 9 ellenzéki. Azonban a megyebizottság tagjai között alig van hive az ellenzéknek, a mi ismételen és igen szomoruan bebizonnyult valahányszor politikai kérdés került megvitatásra a megye közgyűlési termében. Ez a visszás helyzet arra in-

A „NAPLÓ“ tárcája.

A csodaszemüveg.

Írta: Benda Jenő.

Egy bölcs embernek volt egyszer egy bolond fia, a kimegházasodott. Igen szemrevaló s egyébként is tetszetős menyecskét hozott a házhoz. A bolond fiu azonban ahelyett, hogy a szerencséjének örvendezett volna s addig, amíg övé az élet, övé a fiatalág, gondtalan gyönyörűséggel élvezte volna a szépséges szép asszony édes csókját, égő ölelését, töprengő gondokkal emésztette a boldogságát. Ez a töprengés üröm volt a csókok mézében s mint a jeges víz, ugy hűtötte le a legforróbb ölelekzések közben a véré.

És panaszkodott az ő bölcs apjának:

— Nem tehetek róla, apám! A mikor csókra nyújtja az ajakát, az jut eszembe, vajjon igazán akarja-e az én csókomat? És a szerelmes szavának, a becéző kedveskedésének sem tudok örülni, mert nem vagyok bizonyos benne, nem hazudik-e? Igaz indulattal vonzódik-e hozzám? Látni szeretném, mi lakozik a hófehér homloka mögött? Milyen érzés? Milyen gondolat? Így egy élünk egymás mellett, mint két idegen. A feleségem — és nem is ismerem. Egy asszony — de nem az én asszonyom. Mert millió gondolata van, ami nem az enyém. És számtalan érzése, amelyhez semmi közöm. Amelyik az én érzésemmel,

az én gondolatommal nem rokon, sőt talán ellensége. Látni szeretném a lelkét, mint ahogy a bűbajos, virágbimbó szirmához hasonlatosan makulátlan testét látom. Hogy az is enyém legyen. Hogy az is összeolvadjon a lelkemmel, mint két illat, amelyik egyesül!

A bölcs ember sajnálkozva nézett végig a bolondos fiun és nagyot sóhajtott:

— Én édes Istenem! Milyen ostoba vagyok!

Annakutána, hogy a bolond fiu okuljon, eimondja a következő igaz történetet:

— Messze keleten élt egy varázsló, a ki járatos volt a földi és égi jelenségek legrejtettebb titkaiban. Ez az ember gonosz indulattal

viselteté az emberek irányában s elméjét mindig olyan dolgokon tette, amelyekkel bajt, ártalmat szerzhethetett s megcsufolhatta a többieket.

Történt, hogy élete alkonyán, a mikor agg lett s az öregséggel együtt növekedett az ügyessége is, de a gonoszúsága is, sikerült neki elkészíteni egy csodaszemüveget. A ki ezt a szemüveget fölletta, olvastott a mások lelkében s ugy látta a többi ember rejtőző érzéseit és gondolatait, mint a saját tenyerét.

A gonosz varázsló szerfölött örvendezett találmányának. Orrán a szemüveggel elindult végig a falu főutcáján, ahol legsűrűbben járt a nép. S a szemközt jövők minden bűnét, minden gyarlóságát pompá-

ditotta a biharmegyei függetlenségi párt több tagját, hogy a párt egész megyére kiterjedő szervezése érdekében akciót indítsanak. Az akció élén *Nadányi Gyula, Károly* és *Jenő* nagybirtokosok, továbbá *Csorvási István* ügyvéd, a függetlenségi eszmék régi kiváló bajnoka álltak. A szervező értekezletet a napokban tartották meg Nagyváradon, azon *Farkasházi* és *Horti* képviselők is jelen voltak. Feltűnést keltett, hogy a többi képviselők, kik közül egyik-másik már kezdetben tartózkodást tanusított a derék mozgalommal szemben, távol maradt az értekezletről. Vajjon mit szól ehhez a „vezérbizottság”?

A válság

— márc. 17.

Budapestről telefonozzák lapunknak, hogy immár a király érkezésének az idejét is megállapították. A koronás ur vasárnap este érkezik meg Budapestre és — úgy hangzik az információ — a válság elintézéséig itt is marad. Bécsi politikai körökben az a vélemény, hogy a döntés bekövetkezése csak napok kérdése és április hó elsejéig esetleg az új kormány is bemutatkozhatik a Háznak. Csak éppen az az egy részletkérdés ismeretlen, hogy milyen is lesz ez az új kormány? A koalíciós ellenzék adja az alapját, vagy a kisebbség? Új pártot alakítanak, mely többsége lesz a parlamentnek s ebből válik ki a kabinet, vagy pedig éppen megfordítva, a kabinet alakul meg s akar maga köré nyáját terelni?

Az alkotmányossági érték teljes elhalványodását jelenti, hogy ezek a kétségek felmerülhetnek, amikor — hányszor elmondtuk! — az alkotmányos megoldás módja iránt

még csak vita sem folyhatna. A nemzet döntött és döntését lehet csak a válság elintézésénél egyedül respektálni. E helyett még az ellenzék is — bár lázongó tiltakozással — koncedál középutakat vagy éppen kitértőt.

Az ellenzékét természetesen a király érkezésével beálló fordulat foglalkoztatja. Sajnálattal vették tudomásul, hogy Kossuth Ferenc, a szövetkezett ellenzék elnöke, aki bölcs mérsékletével és higgadt tanácsaival a tanácskozásokat eddig vezette, Ceglédről betegen érkezett haza.

Erős torokgyulladásban és bronchitisben fekszik s bár a baj nem veszedelmes, néhány napig még a beszédétől is tartózkodnia kell, úgy hogy ma a politikai világ több vezető politikusa sem fogadhatta. Ma délelőtt a függetlenségi pártban többen voltak s általános volt a vélemény, hogy addig, míg a király közvetlen elhatározása nem ismeretes, még kombinálni sem lehet s teljes nyugalommal kell a döntés elé nézni.

A párt egyik vezető tagja mondta munkatársunknak:

— Az a körülmény, hogy a király budapesti útja olyan tanácskozásban határozódott el, melynek Khuen és Tisza volt a lelke s osztrák miniszterek a minisztránsok, nem sok okunk van a jövő napok iránt különös reménnyel lennünk. De Bécs megtanított minket évszázadokon át arra, hogy várjunk, mindig csak várjunk, hát egy hetet még szakíthatunk a türelmünkbel. Az azonban tévedés, ha azt hiszi valaki, hogy a most bekövetkező döntés csak ideiglenes lesz. Akárhogy határoz a király, az végleg eldönti a válság sorsát. Ha a nemzet kívánságának negligálásával

akarná létesíteni a kibontakozást, hisszük azt, hogy erre nem kerülhet a sor — akkor az egész országból elemi erővel felzuduló haragos, tüzes felháborodás magától megcsinálja az igazi megoldást. Ha pedig az ellenzék programját respektálja, úgy három nap alatt megvan a kabinet, a rend és a béke. Igazán nem tehetni most egyebet, mint megint csak várunk kissé.

A disszidensek vezére gróf Andrássy Gyula a délelőttöt a palotájában töltötte, de politikust nem fogadott.

Lapszemle.

Kolozsvár, 1905. márc. 17.

A „Budapest”-ben *Battyányi Tivadár* gróf „*Külön vámterület*”, „*Külön hadsereg*” címen ír vezércikket. A vezércikk az „Országos Magyar Gazdasági-Egyesület” ülésén történnel foglalkozik és *Zselénszky* gróf leszavaztatásának jelentőségét tárgyalja. Érdekesen fejtegeti a cikk, hogy e tekintetben teljesen határozottan megnyilvánult népakarattal szemben hibás dolog a közös vámterület híveinek a mai gazdasági rendszer mellett agitációja. Foglalkozik *Batthyányi* gróf az osztrákoknak a kvóta felemelésével való fenyegetésével s arra a következőkben válaszolt: „Vagy helyt áll a vámközösség híveinek azon állítása, hogy a vámkülönítéssel az ország gazdasági helyzete megromlik, a midőn józan észszel az következnek, hogy a magyar kvótát nemcsak hogy fel nem emeljük, hanem azt tetemesen leszállítjuk. Ha pedig az ellenargumentumot vesszük, vagy is azt, hogy a kvóta felemelendő, akkor a logika szabályai szerint az önálló vámterület felállítását közgazdaságunknak nem lehet hátrányára, hanem igenis nagy előnyére.”

A „Budapesti Hiriap” „*Kossuth és Schmerling*” címen *Kossuth* Ferencnek ceglédi beszédét foglalkozik és elismeréssel adózik az abban megnyilatkozó higgadtságnak

— Miért tetted ezt varázsló?

S a varázsló felelte:

— Mert azt akarom, hogy az emberek ne legyenek buták, ne engedjék megcsalni magukat, hanem okosak legyenek s tisztán lássanak!

— Mondta a padisah:

— Az én bölcsességemnek nincsen a te ostoba varázsszeredre szüksége, ámde mégis, mutasd azt a csodás szemüveget!

A padisah föltette a szemüveget s alázatos készséggel görnyedező hívein körül tekintett. S látott. Látta, hogy legkedvesebb feleségei megcsalják s összeesküvést szőnek ellene. A fővezér titkon hadat gyűjt a maga számára. Látta, hogy leghangosabb hívei aljas haszonlesők, a bölcsök üresfejű nyeglék, a költők hiu önhittek, a diplomaták cselszövkök, a nép barátai tolvajok és orgazdák, a próféta papjai bünös istentagadók. Látta, hogy senki sem az, a minek látszik s mindezek miatt az emberektől, az élettől, egész országától igen megundorodott.

Haragjában elrendelte, hogy a csodaszemüveget rögtön, az ő sze-

és államférfiúi önmérsékletnek. Majd azt fejtegeti, hogy „az ország anyagi szükségei nem valók előbbre a nemzeti lét alapfeltételénél” s „hogy a dolgok állása a mellett szól, hogy a nemzet várakozása nem lehet már sem hosszú, sem eredménytelen.”

Az „Egyetértés”-ben *Kelemen* Samu ír vezércikket a „Rózsabimbó és a méh” címen s abban *Hegedüs* Sándor nyilatkozatával foglalkozik. *Hegedüs* tudvalevőleg cikket írt a N. Fr. Presseben és *Kelemen* erre teszi meg igen sok szellemmel elmes reflexióit. Csipős élet a cikknek legjobban ilusztrálhatjuk az abból vett következő két idézettel:

„Ő kegyelmessége, *Hegedüs* Sándor nyugalmazott miniszter, nyugalmazott államférfi, nyugalmazott országgyűlési képviselő és nyughatatlan közgazdasági ténnyező: mindenkor szorgalmas méhecske volt.

Ezt vallotta ő magáról, mikor akadtak kíváncsi emberek, a kiknek nem fért a fejökbe, milyen szűk is némelyik koponya) hogy hogyan tölthet be egy ember ötvenkét igazgatói állást.”

Majd:

„Olvasván pedig a *Hegedüs* Sándor ő kegyelmessége nyilatkozatait, egyszeriben nem csodálkozunk azon, hogy ő felsége a v. b. t. tanácsos ur tanácsaira nem volt kíváncsi.

Kár pedig, nagy kár. Mennyi joggal mondhatta volna a kegyelmes ur, a feléje tolongó kíváncsi hirdapudósítóknak:

„Ő felsége egész kihallgatásom alatt mindvégig, derült hangulatban volt.”

A „*Független Magyarország*”-ban „*Váljunk*” cím alatt találunk vezércikket, a mely az általános helyzettel foglalkozik és oda konkludál, hogy „a türelem, a nyugvós béketűrő energiája már ébredőben van és át fog hasonlulni egész tömegében mozgási erélylyé. Közéledik a

san szemlélhette, akár csak a külső ábrázatjukat. Elragadtatásban táncolt, ugrált és hangosan kiáltozott:

— Áhá! Áhá! A kádi felesége a spálik hadnagyát szereti! A spálik hadnagyát! Az istenfélő molláh pedig elsikkasztja az Allahnak szentelt pénzeket!

És sorra mindenkinek kikiáltozta legföltettebb titkolni valóját:

— Te az osztozásnál megcsaltad a testvéredet! Te hazudozó vagy! Te kétszinű! Te méregitalt kevertél tulajdon szülőd poharába! Te titkos bünöknek áldozol! Te a kegyeskedő külső alatt gyűlölsz Allah-t! Te ellensége vagy a feleséges padisahnak!

A nép pedig háborgott és megakarta kövezni a gonosz varázslót. De ez mondta nekik:

— Ostobák vagytok és vakok, mint a férgek, a melyek szem nélkül jönnek a világra! Tegyétek föl a szemüveget, az én csodaszemüveget és lássatok!

A nép zugott, de a kíváncsisága erősebb volt, mint a haragja. Az emberek sorban föltették a szem-

üveget. És láttak. A kádi látta, hogy a felesége csakugyan a spálik hadnagyát szereti. Nyilvánvaló lett, hogy az istenfélő molláh csakugyan elsikkasztotta az Allahnak szentelt pénzeket. S nem maradt rejtekben a kegyeskedő szemforgatása, az apagyilkos, a testvérsaló büne, a hazug, a titkos bünöknek áldozó szegylene s a padisah hűtlen híveinek csalárdsága.

Mindebből pedig szörnyű háborúság kerekedett. A kádi eiverte a feleségét s halálra kereste a spálik hadnagyát. A nép megkövezte a molláh-t. Testvér testvér ellen fordult, férj a feleséggel, apa a gyermekével verekedett s nem volt ház, a hol a szerencsétlen faluban béke s nyugalom uralkodott volna.

A nagy háborúság híre eljutott egészen a padisah zsámolyáig. A fenséges ur ezt mondta:

— Különös eset! Hozzátok elém azt a varázslót és az ő szemüveget!

Nosza szaladtak az engedelmes szoigák. Hozták a varázslót és hozták a szemüveget.

Kérdezte a padisah:

me láttára darabokra törjék s a porát szórják szét az ég négy tája felé. A varázslót pedig kemény pálcáitűsekkel üldözzék végig az országon, vesszőzvék és ütögetvén mindaddig, a míg egy lehetniyi élet marad benne; közben pedig, hogy a nép okuljon, fonszóval kiáltozzák:

— Így jár az, a ki a jó békét megrontja s ellensége az embereknek.

— Hidd el nekem, fiam, az emberek vakságában és ostobaságában nagy bölcsesség vagon!

Ezzel fejezte be a bölcs ember az ő bolond fiának mondott történetet.

A fiu pedig hallgatott s fejét lehorgasztva, mélyen elgondolkozott. A bölcs ember örvendezett, úgy vélvén, hogy ime, a fiu megszivleli a tanuságot.

A bolond fiu azonban egyszerre megszólalt és azt kérdezte:

— Apám, te bölcs vagy, minden dolgokról tudsz. Mondd, nem tudnál szerezni nekem egy olyan pápszemet?

pillanat, a mikor virrad az erők tudata.

A „Pesti Hírlap”-ban Rácz Gyula a külön vámterületnek a mezőgazdasághoz való viszonyával foglalkozik és érdemesen polemizál Ottlik Iván földmivélségi miniszteri tanácsossal, ki a közös vámterület mellett nagyobb szabású tanulmányt tett közzé a „B. H.”-ban. Rácz Gyula igen érdekesen mutatja ki Ottlik néhány tévedése mellett azt, hogy a külön vámterülettel egyidejűleg végrehajtott tehermentesítés a földbirtoknak a közös vámterület átkos eredményétől való megváltása meg fogja óvni a földbirtokosságot az átmenettel járó nehézségek erősebb hatásától.

A „Nap” „A magyar 14. §.” azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy mi lesz április 4-én, mikor tudvalevőleg érvényét veszti az a megállapodás, a mely a korona és a koalíciós ellenzék között arra nézve létesül, hogy egyelőre nem kívánják érdemleges tárgyalással megbolygatni a válság ügyét.

Az Omge és a német kereskedelmi szerződés.

Zselénszki Róbert grófot leszávatták.

— március 17.

Tegnap lapunk távirati rovatában röviden beszámoltunk az Omge. közgazdasági osztályának gyűléséről. Nera lesz érdektelen ennek kiegészítésül a részletes tudósítást is közölni:

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya tegnap délután ülést tartott ezen a német kereskedelmi szerződést tárgyalta. Ennek kapcsán széleskörű vita támadt az Ausztriától való gazdasági különválás kérdése körül s végeredményében az osztály elvett Zselénszki Róbert gróf határozati javaslatát, amely feltétlenül a vámközösség fentartása mellett szól s elfogadta Rubinek Gyula határozati javaslatát — a Sággy Gyula által ajánlott módosítással. Az ülésen megnyilvánult hangulat Zselénszki grófot igen kínosan érintette, úgy, hogy látva álláspontjának tarthatatlanságát, még határozathozatal előtt távozott az ülésteremből, Emódy József alelnökre ruházva át a tárgyalás vezetését. Meg kell említenünk, hogy Sággy Gyula azzal az általunk tegnapi számunk vezető cikkében ismertetett álláspontjával győzött. Sággy Gyula álláspontjának győzelmében tekintélyes része volt Batthyány Tivadar gróf felszólalásának. A szakosztályok mai ülésén konstatálni lehetett, hogy az önálló vámterület hívei napról-napra rohamosan szaporodnak, amit különben az OMGE egyik kitűnő tagja az ülés után nyíltan be is vallott. Az ülésről ez a tudósításunk:

Az O. M. G. E. közgazdasági szakosztálya a mai, gróf Zselénszki Róbert elnöklete alatt tartott ülésében folytatta a német kereskedelmi és vámszerződés fölött a múlt héten megkezdett vitát.

Rubinek Gyula előadó: a múlt ülésen elhangzott felszólalásokra

reflektálva, annak a nézetének ad kifejezést, hogy a Németországgal kötött szerződést azon az alapon kell bírálni, amely alapon megkötötték: a közös vámterület alapján. Önálló vámterület alapján aligha lehetett volna jobb szerződést kötni. Németországban ma uralkodó az agrár vámvédelmi irányzat; előre látható tehát, hogy Németország aligha fogja feláldozni a saját érdekeit a mi agrár érdekeinkért. Ottlyk Istvánnal szemben azt vitatja, hogy nekünk is kötelességünk a Kelettel: Szerbiával, Romániával, Oroszországgal szemben való minél teljesebb elzárkózás. Nekünk is szükségünk van erélyes agrár vámvédelemre már csak azért is, mert a Nyugatra jövő lökést Keletnek kell visszaadnunk. Bethlen István grófnak felszólalására vonatkozólag kijelenti, hogy az új vámtarifa kellő védelmet nyújt nem csak az osztrák, hanem a magyar iparnak is. Kétségtelen azonban, hogy első sorban a magyar mezőgazdaság érdekeire voltak tekintettel.

Gróf Zselénszki Róbert módosítást jelent be a határozati javaslatához. Első sorban szükségesnek tartja, hogy kijelentse, miszerint a magyar gazdák helyeslik a német agráriusok törekvéseit, a melyeknek pregrans kifejezője az agrár vámvédelmes irányzat tulsúlyra jutása. De szükségesnek tartja azt is, hogy a Széll és Körber-féle kiegyezés legkésőbb márciusig elfogadtassék.

A Zselénszki gróf módosított javaslata ez:

Mondja ki a közgazdasági szakosztály, hogy:

1. Az új német kereskedelmi szerződés, — ha a Széll-Körber féle autonóm vámtarifa nem foganatosítatik s illetve, ha a németekéhez hasonló agrár védelem jövő év március hó 1-ig nem léptetetik életbe, a tengeren tuli és keleti szomszédainkkal szemben, — súlyos visszahatással lesz a magyar mezőgazdaságra.

2. Egyébként a német kereskedelmi szerződést a magyar parlament által elfogadandónak tartja, mert:

a) azt az agrár vámvédelmi irányzatot, mely a német autonóm vámtarifát eredményezte, helyesli és részünkről is követendőnek tartja;

b) mert ha a gazdatársadalom úgy Magyarországon, mint Ausztriában összetart, jövő év március elejéig életbe léptethető egy a Széll-Körber-féle vámszövetség, mint annak alapjául szolgáló autonóm vámtarifa és a német szerződés szellemében módosíthatók a tengerentuli és keleti államokkal függőben levő szerződéseink is;

c) mert több tételében az új szerződés előnyösebb a régivel. Sággy Gyula szerint, a kik ez ülésen a kérdést tárgyalják, egyben megegyeznek s ez az, hogy agrárius érdekek szempontjából ítélik

meg a szerződést. A felfogásuk különböző. Ő csupán annak akar kifejezést adni a határozatban, hogy azt a magyar gazdák a közös vámterület alapján bírálták el. Beállhat az az eshetőség is, hogy az önálló vámterület alapján kell szerződünk Németországgal. Zselénszki módosító javaslatára az a megjegyzése, hogy abban kifejezésre kell jutni annak, hogy a vámterületi közösség feltétele a Széll-Körber-féle kiegyezés érvényre jutása s a német szerződést is csak ez alapon lehet elfogadni. A Rubinek által a múlt ülésen beterjesztett határozati javaslatához azt a módosítást ajánlja, hogy a második pontban mondasék ki, — miszerint a német szerződést csak az esetben tartja elfogadhatónak, ha ezzel a vámháborút ki lehet kerülni, de a szerződés hátrányait megfelelő kormányzati intézkedésekkel kell ellensúlyozni.

Annak a kimondását is kéri Sággy hogy a mennyiben Magyarország az önálló vámterületre térne át — minden állammal kötendő szerződésben, így a német szerződésben is, megfelelő klauzulát vagy pótegyezményt kell felvenni, hogy azok az államok nem tarthatnak igényt a Magyarország és Ausztria által egymásnak adott kedvezményekre.

Gróf Bánffy Miklós: Nem fogadja el a gróf Zselénszky-féle módosítást már csak azért se, mert itt tisztán a német szerződést elbírálni van hivatva a szakosztály. A Rubinak-féle javaslatot fogadja el. Kifejti, hogy Németországgal önálló vámterület alapján bajosan lehetne jobb szerződést kötni. Németországnak ez esetben ipari engedményeket kellene adnunk, mi pedig Ausztria iparával sem bírnánk megbirkózni és ezért kívánjuk az önálló vámterületet.

Bernát István: Csatlakozik Zselénszky nézetéhez, a mikor azt mondja, hogy a német agrárius irányzat felülkerekedését helyesli s részünkről is hasonló irányzat követését tartja helyesnek. Benyújtja a következő határozati javaslatot:

„Tekintetbe véve azt, hogy a külföldi piacok biztosítására irányuló törekvés csak akkor vezet célhoz, ha ott az ár és minőség tekintetében megfelelő cikkekkal tudunk fellépni, a mi másrészt a termelési költségek csökkentését kívánja, mondja ki a szakosztály, hogy a határozati javaslatban felsoroltakon túl oly közgazdasági és pénzügyi politikát lát szükségesnek, a mely az eddigi irányzattal szakítva a gazdálkodó osztály terheit csökkenti és ezután képessé teszi arra, hogy olcsón termelve is jövedelmezően dolgozzék és a külföldi versenyben helyét megállja.”

Gróf Batthyány Tivadar: Gróf Bánffy Miklós azon javaslatára vonatkozólag, hogy a szakosztály a vámterület kérdését nem kívánja ezuttal diskussió tárgyává tenni, indítványozza, hogy e tárgyban újabb

értekezletet hívjon az O. M. G. E. egybe s ma tisztán a német szerződés fölött mondjon bírálatot.

Órgróf Pallavicini Ede, Lázár Pál, gróf Dessewffy Aurél, gróf Zselénszki Róbert, gróf Bánffy Miklós, Sággy Gyula, Rubinek Gyula, Gaál Jenő, Ottlyk János felszólalása kapcsán az indítvány fölött kifejlődött hosszas, izgatott napirendi vita után

Löcherer Andor bírálja a szerződést, a melyet nem tart kielégítőnek, mert önálló vámterület alapján esetleg jobb szerződést lehet kötni.

Ottlyk Iván: Rubinekkel szemben konstatálja, hogy a szerződést nem tartja ő se túl fényesnek, de mindenesetre sok előnye vannak.

Lázár Pál: Azt hiszi, hogy önálló vámterület alapján is köthetünk ily szerződést, a mit különben elfogadhatónak tart. Éppen azért szükségesnek tartja, hogy a kérdést ez alapon is meg kell vitatni. Hivatkozik arra, hogy az O. M. G. E. legutóbbi határozata a vámterület kérdésében úgy szól, hogy a közös vámterülethez csak abban az esetben ragaszkodik, ha Ausztriával sikerülne méltányos kiegyezést kötni. Sággy pótindítványát elfogadja.

Rubinek Gyula: reflektál a felszólalásokra. Kijelenti, hogy amikor szükség lesz rá, az O. M. G. E. napirendre tűzi a vámterület kérdését. Ottlykkal szemben ragaszkodik ahhoz, hogy határozati javaslatában követelt magasabb vámvédelmet egyes termékekre követelje az O. M. G. E. Löcherrel szemben azt vitatja, hogy az O. M. G. E. az iparvámokra vonatkozólag is állást foglalt.

Hozzájárul Sággy indítványának első részéhez — a másik részét azonban nem fogadja el, mert a szakosztály határozatának nem lehet most állást foglalnia a vámterület kérdésében. Bernát pótindítványát szintén elfogadásra ajánlja. Sággy Gyula visszavonja indítványának ezt a részét, mire Emódy József elnök a Rubinek-féle határozati javaslatot a Sággy és Bernát pótálásával a Zselénszky-féle javaslat mellőzésével, elfogadottnak jelenti ki.

AZ EGYHÁZ.

Istentisztelet. A kolozsvári izr. hitközség templomában a purim előestéjén f. hó 20-án hétfőn délután 5 órakor veszi kezdetét az istentisztelet, mely alkalommal főtiszteendő dr. Eisler főrabbi egyházi beszédet mond.

* A neolog izraeliták gyűlése. A neolog izraelita hitközség tagjai felkértek az iskolaépítés és egyéb fontos ügyek megbeszélése céljából folyó hó 19-én vasárnap délután 5 órakor Kossuth Lajos-utca 1. sz. földszinti helyiségben okvetlenül megjelenni. Több hitközségi tag.

A NAPLO telefonszáma:
Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivatal: 379.

Az egyet. polgárság Kossuth-ünnepélye

Az Egyetemi kör szűk helyisége mostanában igen mozgalmas élet színhelye. A kétszáz tagból álló rendezőség különböző albizottsága folyton gyűlésezik és meg hány-vet mindent, a legapróbb részletességig, hogy az ünnepély minden részében teljesen és fényesen sikerüljön.

Az előjelekből ítélve, ily nagyszabású ünnepély még Kolozsváron nem volt, mert ez az ünnepély nemcsak a helybeli egyetemi ifjuságé, hanem az összes főiskolai hallgatóké s egyszerűsmind a polgárságé is.

Méltó lesz ez az ünnepély Kossuth apánk nevéhez és a hazafias ideálokért lelkesedő derék, magyar főiskolai polgársághoz.

A rendező-bizottság a következő meghívót adta ki, amelyett szószerint közlünk:

MEGHIVÓ

A KOLOZSVÁRI IFJUSÁG

KOSSUTH-ÜNNEPÉLYÉRE

1905. Márc. 26-án.

1905. Márc. 26-án.

A Kolozsvári Tudományos Egyetemi-Kör

a többi kolozsvári ifjusági egyesületekkel együtt a magyar diákság KOSSUTH-SERLEGÉNEK Kolozsvárra hozatalakor

március hó 26-án

Hazafias Szent-Ünnepet ül

emlékére a legnagyobbnak, KOSSUTHNAK és a végből, hogy ez eszmének, a szabadságszeretetnek hódító varázsáról Isten és Emberek előtt mi magyar ifjuság, Kolozsvár ifjusága bizonyosságot tesszünk s hogy a jelen élet jeleseit körünkbe hívva, lelkünk fennen szárnyalva nemesbül ez érint-

— | — | — | — kezés által. — | — | — | — |

Ünnepélyünk fővédnöke: KOSSUTH FERENCZ képviselő ur.

Védnökei:

Dr. Apáthy István
egyetemi tanár ur
Gróf Apponyi Albert
képviseelő ur
Ballagi Aladár
képviseelő ur
Báró Bánffy Dezső
képviseelő ur
Barabás Béla
képviseelő ur
Gróf Batthyány Tivadar
képviseelő ur
Darányi Ignác
képviseelő ur
Ferencz József
unitárius püspök ur
Dr. Haller Károly
egyetemi tanár, főrendiházi tag ur
Hock János
képviseelő ur
Holló Lajos
képviseelő ur
Justh Gyula
képviseelőházi elnök ur

Gróf Károlyi István
képviseelő ur
Dr. Kiss Mór
egyetemi rector ur
Pisztóry Mór
képviseelő ur
Rákosi Jenő
főrendiházi tag ur
Szemere Miklós
cs. és kir. kamarás ur
Szvacsina Géza
kir. tan., polgármester ur
Thaly Kálmán
képviseelő ur
Ugron Gábor
képviseelő ur
Gróf Zichy Aladár
képviseelő ur
Gróf Zichy Jenő
képviseelő ur
Wlassics Gyula
képviseelő ur
Báró Wesselényi Miklós
képviseelő ur

Az ünnepség sorrendje:

1. Érkezés Kolozsvárra 25-én este, vagy 26-án reggel.
 - II. 26-án d. e. 10 órakor villásreggeli az egyetemi diákasztal szövetségével.
 - III. Diszünnpély a vigadó nagytermében. Kezdeté 11 órakor.
 1. „Hymnus“ Erkel Ferencztől, Énekli a Kolozsvári Dalkör Bárdos János karnagy ur vezetésével.
 2. „Kurucz nóták“ Tárogatón előadja Boeskor Árpád e. h. ur.
 3. Hock János képviselő ur beszéde.
 4. „Kossuth sirja“ Ábrányi Emiltől. Szavalja Tóvölgyi Margit urhölgy.
 5. „Meghalt Kossuth apánk“ és „Kerepesi temetőben van egy sír“ énekli Székely Gyula ur, kíséri Csikay György zenekara.
 6. Ünnepi beszéd. Tartja Barabás Béla képviselő ur.
 7. „Vörössipkások tábora dala“ Szentgáli Gyulától, (Quartett) Előadja Bakcsy Zoltán, Biró Sándor, P. Jánossy Béla és Székelyhidny Ferencz e. h. urak.
 8. „Kossuth ábránd“. Hegedűn előadja Király Béla ev. ref. lelkész ur.
 9. Veress György e. h. ur ifjusági szónok beszéde.
 10. Abrudbányay Ede e. h. ur szavalata.
 11. „Kurucz nóták egyveleg“ Lányi Ernőtől. Előadja a Kolozsvári Dalkör.
 12. Kossuth-nóták. Előadja Csikay György zenekara.
 - IV. A délután a polgárság ünnepélyére és a város megtekintésére van fenntartva.
 - V. Este 8 órakor kezdődőleg a Kossuth-serleg avató diszvacsonya.
 - VI. Március 27-én délelőtt 10—1-ig, délután 3—6 ig diáknagygyűlés.
 - VII. Március 27-én este az egyetemi kör táncestélye.
 - VIII. Március 28-án délelőtt 10—1-ig, délután 3—6-ig diáknagygyűlés. — A diáknagygyűlés műsorában Ballagi Aladár képviselő ur és dr. Haller Károly egyetemi tanár, főrendiházi tag ur felolvasásán kívül tárgyalatni fognak a Diákságot érdeklő következő ügyek:
 1. A Kossuth-serleg ünnepély 1906. évi megtartási helyének megállapítása.
 2. Választói jog kiterjesztése a főiskolai hallgatókra való tekintettel.
 3. Egyesületi élet reformja.
 4. Congressus helyének és idejének megállapítása.
 5. Tanárjelöltek vizsgarendjének megváltoztatása.
 6. Egyetemi ingyenes oktatás s azonkívül más, az ifjuság egészét érdeklő ügyek.
- Eihatózásukat a megjelenni szándékozók a kolozsvári Tud. Egyetemi Kör elnökségével (Kossuth Lajos-utca 10. sz.) tudassák. Nevezetesen a jelentkezők számát, neveit, hogy a megfelelő intézkedéseket megtehessek. Levelekre azonnal válaszolunk.
- Kérünk magyarok, öregek és ifjak, apáink és testvéreink, hogy jöjjetek el hozzánk, hogy mennél magasabb legyen a mi kegyeletünk, emelkedtebb az ünnepünk s legyen teljesebbé a szívünk a szabadság iránti vágyban, erősebbé az ősök iránti gerjedelemben s ragadjon lélekről-lélekre a haza iránti érzelmeket ostromló égő hevülete.
- Lelkes örömmel vár benneteket az országos ifjusági Kossuth-ünnep kétszáz tagu rendező-bizottsága nevében:
- Kolozsvárt, 1905. évi Március hó 16. án.
- | | |
|--|---|
| Pólya Antal
rb. elnök, az Egyet. Kör elnöke | Biró Sándor
a Báthory-Apor Semin. ifj. elnöke |
| K. Kovács István
rb. jegyző, az Egy. Kör főjegyzője | Farkas Károly
az Orvos S. Egylet elnöke |
| Keéky István és Deák Zoltán
az Egyet. Kör. alelnökei | Vass István
a Gyógysz. S. Egly. elnöke |
| Szemere Gergely
a Böicsh. S. Egly. elnöke | Régeni István
a Ref. Theol. Kör elnöke |
| Kovács Jenő
az Egyetemi Diákasztal elnöke | Juhász Al. ert
a Ref. Theol. Ifj. Egly. elnöke |
| Daragus András
a Jogh. S. Egly. elnöke | Halmágyi János
Unit. Theol. Ifj. Kör elnöke |
| Balogh Gábor
a Bethlen Gábor Kör elnöke | Szalay József
a Kegyesr. Semin. Ifj. Kör kiküldöttje rendező-bizottsági alelnökök. |
| Gróf Logothetti Orestes
a Szent-Imre Egyesület elnöke | Müller Károly
a Gazd. Tan. Ifj. Kör elnöke |
| Dr. Benedek Miklós
a Kereskedelmi Akad. Kör elnöke | Csáby István
rb. pénztáros, az E. K. pénztárosa |
| Sárpi István
az Egyet. Athl. Club elnöke | Pethes László
az Egyet. Kör. főtitkára. |

Az örmény műkincsek és a hazai Örmény Múzeum.

— márc. 18.

Mind jelentősebb és végső eredményében valóban beláthatatlan hullámokat vert az érdeklődés, mely a kül- és belföld örmény eredetű, vonatkozású és célú műkincseinek közös pantheont akar emelni Szamosujvárt az Örmény Múzeum képeiben.

Éppen ezért nem érdektelen a hazai örmény beköltözés okaival is foglalkozni.

Ugyanis a határoktól megdöntött örmény királyság vallási menekültjeiként vándorolt ki több, mint 500 esztendővel ezelőtt a földrengés folytán is rombadőlt ezeregy tornyu Ani, örmény székesfőváros patricius lakossága.

Krinián, Lengyelországon és Moldván át 4 nagy üldöztetésen mentek keresztül, míg végre 1672. évben I. Apafy Mihály alatt Erdélyben letelepültek.

A sok viszontagság ellenére még ma is számos kincset érő ritkaságot tudott a magyarérméségben utólrhetetlen hazai örménység kegyelete megőrizni, melyeknek igen érdekes és tanulságos gyűjteményét a beállott enyhébb napokra való tekintettel az érdeklődők közkívánatra újra megtekinthetik az EKE. múzeumában.

Ez a kiállítás annyival is inkább időszerű, mert tulajdonképen ez adott impulzust az Örmény Múzeum megvalósításához.

A néhai *Fadrusz*tól is annyira dicsért örmény varrotasokon kívül a történeti értékű egyéni ruhák, kellek, őshazabeli palást-gallérok, stóllak, keresztelők kelengyék, díszszoknyák, o tártakarók stb. érdekes kultura történeti maradványai az örmények magukkal hozott vagy későbbi keletű, de örmény eredetű himzéseinek.

Nem érdektelen, hogy itt-ott a renesanc, a barokk és a magyar hatás nyomai is észlelhetők a tipikus keleti mintázatú ereklye darabokon.

Fadrusz János Szamosujvárt jártában annak idején úgy nyilatkozott, hogy az örmény himzések Európában ritkítják párjukat, melyekről egész könyvet lehetne írni.

Ha ezekhez hozzávesszük a tél folyamán Szamosujvárt összegyűlt gyönyörű holmikát s főként az Örmény Múzeum-Egyesület közgyűlésére érkezett gyergyószentmiklósi szenzációs keleti pompájú ingeket, kar-ruhákat, csattos övöket, zsebkendőket s főként egy remek fejlődési férfi mellényt, méltányolnunk kell az Örmény-Múzeum eszméjét.

Némi fogalmat nyújt erről az EKE. rövid időre ujonnan megnyitott örmény himzés-kiállításra.

Március 15-ike.

A vasutasok ünnepe.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári műhelyének „Összhang”

önképző, dal és zeneegylete 1905. március hó 19 én vasárnap este 8 órakor az egylet Ferencz József-ut 63. sz. alatti helyiségében az 1848-iki márciusi napok emlékére hazafias ünnepélyt rendez. Belépti díj nincs. Adományok a könyvtár javára köszönettel fogadtatnak. Emlék beszédet Koszorus István ev. ref. segéd-pap tartja. Petőfi: „Talpra magyar!” elszavalja Chemer Rezső.

A szociálisták márciusi ünnepe.

Az „Erdélyrészi Szociáldemokrata-párt” márciusi ünnepélyével kapcsolatosan folyó hó 19-ikén, vasárnap este 8 órakor, a „Tornavivóda” nagytermében tartja táncal egybekötött Petőfi-ünnepélyét. Műsor: 1. Marseillaise. Előadja a zenakar. 2. Március 15. (Csizmadia Sándortól.) — Szavalja: Frits Arnoldné. 3. Emlékbeszédet tart: Müller Gyula. Műsor után tánc.

A munkásegylet márciusa.

A „Kolozsvári Keresztény Munkás Egyesület” folyó hó 19-én délután 3 órakor, saját egyesületi helyiségében felolvasó ülést tart. Műsor: 1. Hymnus, éneklí a szentpéteri dalkör. 2. Elnöki megnyitó, tartja Kiss Menyhért egyesületi elnök. 3. Felolvasás, tartja Hangay Oktáv keresk. akad. tanár. 4. Dal-egyveleg, Kassai Károly a kolozsvári Nemzeti Színház művésztől. 5. „Hol a baj” című értekezését felolvassa Rész János hitoktató. 6. „A szeretet áldozata” c. költemény, írta Zalányi Ida, szavalja ifj. Szabó Domokos, egyesületi tag. 7. Elnöki zárszó. 8. „Szózat” éneklí a szentpéteri dalkör. Belépti-díj tetszés szerint.

Szilágysomlyón.

Szilágysomlyó is nagy fénytel ünnepelte meg a szabadság nagy napját. Az ünnepély fényét jelentékenyen emelte a kerület képviselőjének, Ugron Gábornak megjelenése. Ugron Gábor Budapest-ről érkezett Szilágysomlyóra, hol nagyobb számú küldöttség fogadta. A Bemh-téren lefolyt ünnepszónoka is Ugron Gábor volt és háromnegyed órát tartott hatalmas beszédével valósággal elragadta a közönséget. Kivüle még Nádudvari Jenő dr. ügyvéd tartott szónoklatot.

Marosvásárhelyen.

A székely főváros szintén lelkesen ünnepelt március 15-ikén. Az ünnepszónoka *Bedőházy* János országgyűlési képviselő volt. Szép szónoklata általában nagy hatást keltett. Az ünnepséget bankett fejezte be, melyen *Bernády* polgármester *Deési* Zoltán képviselő és *Fenyvesi* Soma ügyvéd mondtak sikerült felköszöntőket.

A háború.

Az oroszok nagy veresége.

— márc. 17.

Tieling bevételének híre pánikszerű hatást tett Carszkoje-Szelóban. A beavatottak tudják, hogy most már a legtüzesebb háboruspártiak sem biznak az orosz fegy-

verek győzelmében, már csak azért sem, mert az új, négyszázezer emberből álló hadsereg szerzése szinte legyőzhetetlen akadályokba ütközik. De feltéve, hogy minden nehézséget legyőzhetne az orosz hadügyi kormány, az új hadsereg legfőbb csak hat hónap múlva érkezhetnék meg a harctéren. Addig azonban a most lent lévő orosz hadsereget úgy tönkreverik a japánok, hogy az új sereg az operációk bázisát sem találná meg, úgy, hogy legfőbb a vágóhídra vezetnék le az erőszakkal besorozott katonákat. Nagyon növeli a kétségbeesést Carszkoje-Szelóban az új francia kölcsön meghiusulása is. Franciaország szövetségesének értékét már most igen kevésre becsüli s ezek után már semmit sem várhatnak Franciaországtól. Ilyenformán a bírálat is élesebben hangzik. A „Novoje Wremja” egész leplezetlenül és nyíltan kritizálja a hadműveleteket. A mukdeni borzalmas csatának a következő érdekes és jellemző részletét közli bírálati megjegyzésekkel: teljesen megfoghatatlan az a tény, hogy az orosz hadsereg március 5-ike és 6-ika között teljesen tétlenül állott, amikor pedig mindenki érezte és tudta, hogy akkor az ellenséget hathatósan lehetett volna szorongatni. E helyett márc. 7-ig vártak, amikor a japánok léptek át az offenzívába és pedig bamulatráméltó energiával. Azon a napon az oroszok mégis némi eredményeket értek el. Teljes bizalommal várták a csapatok, hogy győzni fognak. Már a rákövetkező napon a helyzet teljesen megváltozott. Délkeleten minden pozíciót feladtak az oroszok és Hunhögig mentek vissza. Azután észrevették, hogy a japánok sikeresen kerültek meg az orosz visszavonulási vonalat és a bekerítés veszedelme mind világosabbá vált. Az elindulásra vonatkozó parancsot minden csapatrészt megkapta. A Simboso-gránátok szörnyű detonációkkal robbantak fel az oszlopok között, Közben szörnyű orkán dühöngött. A nyugati szárny egy részén az oroszok vad futással menekültek s a hadiszekereket cserbenhagyták. — A pánik általánossá vált. Ugyanilyen pánik keletkezett később Sintatsi állomásnál. A szörnyen elcsigázott orosz csapatok a rémkiáltást hallották: „Japán lovas-ság érkezik!” teljes rendtelenségben mindenki fegyverhez nyúlt. A golyók minden irányban röpködtek. Egyszerre hangzott a vezényszó: „Tűzet beszüntetni!” A dolog magyarázata az volt, hogy az ellenséget sehol sem lehetett látni. Ez a pánik igen sok áldozatot követelt: az orosz csapatok egymásra lövöldöztek s csak akkor jőzanodtak ki, amikor iszonyu öldöklést követtek el egymásban. Ekkor kezdte meg a japán hadsereg Tielingbe való visszavonulását.

A harctérről érkezett legújabb táviratok a következők:

Budapest, márc. 17.

Pétervárról érkezett hírek szerint

alig van remény arra, hogy az orosz sereg a teljes bekerítést elkerülje. Az orosz sereg Tienlin és Charbin között van és a japánok a visszavonulás útját ismét elvagták.

Budapest, márc. 17.

A „Lokalanzeiger”-nek jelentek, hogy Tienlinből északnyugatra óriási ütközet volt, melyben 50000 ember esett el.

Budapest, március 17.

A harctérről érkezett hivatalos adatok a veszteségről most érkeztek meg. E szerint Charbin és Tsi-tó mellett 65.000 halott maradt. Mugdenben 10000 sebesült fekszik. Az összes veszteség ezek szerint 125—130 ezer emberre tehető.

Budapest, március 17.

Az orosz katonai körökben félrelik a nagy veszteséget, a helyzetet nem találják reménytelennek. Oroszország ma is még ki tud állítani 3 millió főből álló hadsereget, a mely az egyensúlyt helyre állítja.

Budapest, márc. 17.

Gripenberg tábornokot, ki vád alá volt helyezve, a haditörvénytörés ma fölnmentette és kimondotta, hogy a Szakó mellett lépése helyes volt.

Utazás egy felszámolás körül.

— Levél a főszerkesztőhöz. —

— márc. 16.

Mai postával a következő levelet vettük:

Kedves barátom!

Abból az alkalomból, hogy a „Kolozsvári Iparosok Hitelszövetkeze” felszámoló bizottsága „Utazás a felszámolás körül” című cikkben foglalt levelében a „közgyűlés tartásának köteleességszerűségét” elvitatja, tisztelettel indítványozom illetékes szaktekintélyek felkérését arra nézve, hogy szíveskedjenek b. lapod útján közölni véleményünket: „valjon közgyűlést évenként egyszer összehívni s ekként az üzlet-részeknek (részvényeseknek) a kereskedelmi törvény (176. illetőleg 240. § a) szerint jogaik gyakorolhatására alkalmat nyújtani a felszámoló is éppen úgy, mint a felszámolás elhatározása előtti igazgató-ságok, kötelesek-e, igen vagy nem?”

Ettől eltekintve, a fenn említett levélben a következő passzus is foglaltatik: „első sorban az akkor (!) és azelőtt (!) az intézet szolgálatában állott jogtudósnak (értsd: jogtanácsosnak) lett volna kötelessége a szövetkezet ügyeit olyan (?) irányba terelni, hogy a felszámolás szüksége be ne állhasson.”

Hát erre a mosakodásra nagyon könnyű a válasz. T. i. sem az akkori (!) (dr. Gergely Albert) sem azaz előtti (!) (Benel Ferenc) jogtanácsosnak (az utóbbi szolgálata egyébiránt már 1897. április óta nem vétetett igénybe!) semmi szavuk nem lehetett, nem is volt, az ügyek irányítására; mert ha lett volna, ugy ezek első sorban követelték volna az alapszabályok sértetlenségét, hogy t. i. az igazgató ne élvezzen 260.000 kor. kölcsönt a szövetkezettől (alapsz. 48. §.) és

hogy a „kölcsonk megszavazása“ (alapsz. 40., 42. §. c.) ne vonassék el a felügyelő-bizottság hatásköréből, illetve, hogy azt ne monopolizálja az igazgató sem.

A jogtanácsosi állás elnyerése egyébiránt is az igazgatótól függött és a felügyelő bizottságtól, de ez utóbbi azt cselekedte, a mit az előbbi akart, vagy nem akart! Nő hát ilyen függetlenségi viszony mellett ugyan kértem, gyakorolhatott-e a jogtanácsos ellenőrzést az igazgató felett vagy irányítást az ügykezelésben? ... Tehát sem „első“, sem „utolsó“ sorban a „jogtudós“, hanem igenis, „az igazgatónak és a felügyelő-biztosoknak“ lett volna kötelességük „a szövetkezet ügyeit olyan irányba terelni, hogy a felszámolás szüksége be ne állhasson!“ ...

Érdekes, hogy a keresk. törv. csak három felügyelő biztost kíván; nő, itt 20-an is voltak s még sem ügyeltek! ... Mennyi idő múlva rovincsoltak a Benigni halála után??

Egy másik passzus is van, azonban a mosokodó levél végén t. i. hogy „a felszámoló működésének“ eredménye az 1903. I. és II. feléről az alapszabályok rendelkezése szerint „közhirre tétet!“ Hát ez keréken nem áll!

Az alapszabályoknak felszámolókra, ezek működésére, működése eredményére stb. nincsen is semmiféle rendelkezése más, csak annyi, hogy felszámolás esetében az 1875: 37. t.-c. rendelkezései az irányadók; ezek szerint pedig a felszámoló működése eredményét a részvényesek érdekében közgyűlésben és a tisztviselők érdekében szövetkezeti hirdetmények felvételére alapszabályilag kijelölt „a helybeli lapok útján“ (alapsz. 24. §.) kellett volna hirdetni!

Hát mutassák elő azon hírlapokat és akkor beszélhetnek helyes eljárásról!

És mutassák ki azt is, hogy a k. t. 249. §-ának megfelelően a felhívást a hitelezőkhöz kihirdették, hol, mikor s miként? ...

A való- vagy valótlanról a mosokodó levél végén olvasható azon állításunk, hogy t. i. tárgyaltan a kir. tszknék igen is „irányadó formai kérdések“ miatti „büntető végzése“ a kir. tszknél nyerheisz meggyőződést.

Szives üdvözléssel

szolgálatodra kész barátod
B. F.

Az Őrszoba titkaiból.

— Kolozsvári történet. —

Még nem régen a tolvajok és betörőknek az volt a jelszavuk a mit Puzsér kollégájuktól is hallottunk hogy: *undorodom a rendőrségtől* és a betörők hosszú időn keresztül hivatkozva maradtak a jelszóhoz és messze elkerülték a vagyon és életbiztonság pléhtáblás apostolait. Vajmi ritkán jutottak tehát a rendőrök abba a szerencsés helyzetbe, hogy a betörőt vagy zsebtolvajt szemtől-szembe vagy éppen munkában lássák és meg kellett elégedniük azzal, hogy észszel, erélylyel és nagy bottal ütötték a tolvajok nyomát.

Ma azonban a helyzet egészen más, a mint az okos egér megkerüli a csapdát és ugy eszi meg a csalogatót tett szalonát úgy az okos tolvaj is bizalommal néz a nemrég még rettegett policiára, sőt tovább megyek az éielmes tolvaj, ha jókedvében van azzal mulat, hogy

passziv alanyait éppen a rendőrség gárdájából szedi.

Nem térünk ki arra a szintén nem közönséges esetre, hogy egy nem régen tartott vásár alkalmával magának a rendőrség érdemes fejének lopták el az aranyóráját, éppen az alatt míg a vásári sokadalomban garázdálkodó zsebtolvajok munkája iránt akart közelebről érdeklődni. — A főkapitány természetesen nem ment panasza és a rendőrség sajtókönyvében aligha örökítették meg a feljegyzésre érdemes esetet.

Most azonban egy másik aktuálisabb és szintén igen mulatságos történetet akarunk elmondani. Erről már akták beszélnek, mert a kolozsvári járásbírósgal éppen a napokban foglalkozott vele.

Történt ugyanis, hogy Borbély Bernátnak a kedélyes őrmester bácsinak megessett a szive egyik régi ismerősén, a kit a jó időkben olyan gyakran volt alkalmá kisebb nagyobb lopásokért bekisérni és megakarta mutatni, hogy a rendőr mindig hálás az olyan tolvajnak, a ki valaha engedte magát megcsipni, hát magyaros vendégszeretettel meginvitálta a rendőrlaktanyába és hájléket adott neki a laktanyában. A mulatságos fordulat csak most jön — a vendég a szivességért hálátlan-sággal fizetett és ellopta nemcsak a szives házigazdának, hanem az összes rendőrkollégáknak óráját, revolverét, szóval minden ellopható ingóságát.

Lett aztán erre nagy kavardás a rendőrlaktanyában egymásra támadtak a vigyázatlan felvigyázók és szidták, mint a bokrot Borbély őrmester uramat, hogy tolvajt hozott a házhöz.

Egyik rendőr azonban nem elégedett meg ezzel az elégtétellel, hanem ügyvédhez fordult a ki megis találta a dologra a paragrafust. Szól pedig az osztrák polgári törvénykönyvnek nálunk is érvényes vonatkozó szakasza aképpen, hogy a ki ismert tolvajnak lakást ad, az felelős a tolvaj által okozott károkért.

De az őrmester sem volt rest, neki is tellett ügyvédre, aki viszont azt spekulálta ki, hogy ha a káros rendőr az őrszobában elaludt, a maga hanyagsága okozta a kárát.

Mindakét fél erősen tüzelt és a bíró sehogysem tudott igazságot osztani. Egyszer már elutasította a panaszt, de a törvényszék feloldotta az ítéletet és új tárgyalást kellett tartania. A tárgyaláson tanu tanu után hallgatott ki a bíróság, de az óra ára még mindig vitás volt, míg végre a perlekedő felek megsajnálták a bíróságot, kibékültek és a kárt megfizették. Így végződött az a nevezetes ügy, a melyet minden rendőr okulására ime följegyeztünk.

LEGUJABB.

— A „NAPLO“ távirati és telefon-tudósítása. —

A király utazása.

Budapest, márc. 17. (Saj. tud.)
A király vasárnap délután 3 órakor utazik el Bécsből és este fél 8 órakor érkezik Budapestre.

A király ellen.

Budapest, márc. 17. (Saj. tud.)
A keresztényszocialisták tüntetésre készülnek, mely arra irányul, hogy a királyt a budapesti utazás tervétől eltérítsék.

Szándékukban van az elutazás időpontjában a vasuti indóház-nál megjelenni és ott tüntetést rendezni. Oda akarják kiáltani a királynak, hogy

— Ne menjen Budapestre.

A bécsi rendőrség a legmesszebbmenő intézkedéseket fogja megtenni a tüntetés megakadályozására.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, márc. 17. (Saj. tud.)
Kossuth Ferenc állapota tegnap óta javult. Torokfájása ugyan még tart, de holnap már tanácskozásokat fog folytatni több függetlenségi politikussal, kiket holnapra magához kéretett.

Apponyi felirata.

Budapest, márc. 17. (Saj. tud.)
Apponyi Albert gróf Eberhardon elkészült a királyhoz intézendő felirat tervezetével. Apponyi holnap Budapestre utazik, a hol akiküldött felirati bizottság tagjai Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Bánffy Dezső báró, Zichy Adárd gróf és Eötvös Károly holnap fogják a felirati tervezetet megvitatni.

Kossuth a helyzetről.

Budapest, márc. 17. (Saj. tud.)
Kossuth Ferenc a Magyarországi mai számába cikket írt, melyben párthiveit arra buzdítja, hogy ne veszítsék el türelmüket. A várakozás is cselekvés — mondja Kossuth — és a nemzetek életében a forradalmaktól eltekintve, a várakozás a legfontosabb cselekvés.

Ha április 4-ikéig — folytatja Kossuth — a válság megoldást nem nyer, akkor az ellenzék a kezdeményezési jogot a legmesszebb menő mértékben fogja gyakorolni.

Kossuth nyilatkozatát ellenzéki körökben nagy lelkesedéssel fogadták, mert azt látják, hogy a függetlenségi párt is záros határidőt tűzött a válság megoldására. Legközelebb a párt bizottságot fog kiküldeni, mely a választói jog reformjára, az adóreformra és a gazdasági különválás tekintetében javaslatot készítsen.

Andrássy kabinet.

Budapest, márc. 17. (Saj. tud.)
A disszidensek ma számosan jelentek meg a pártkörben. Darányi is jelen volt és a disszidensek azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy a király újabb politikuskokat fog kihallgatni. Állítólag ezek között lesz Andrássy Gyula gróf is. A disszidensek azt hiszik, hogy ha Andrássy Gyula grófot a király utolsónak fogja kihall-

gatni, akkor Andrássy kabinet-alakításra fog megbízást kapni.

NAPLO.

— Hírek. —

* Öngyilkos diák. Budapestről táviratozzák: Három nap előtt az Iparcsarnok mellett egy csinosan öltözött 16—17 évesnek látszó fiatal embernek a holttestét találta meg a cirkáló rendőr. A vizsgálat mindössze annyit tudott megállapítani, hogy öngyilkosságot követett el. — Minthogy sem levelet, semminemű ismertető jelet nem találtak nála, nem tudták megállapítani kilétét, sem pedig azt, hogy miért szánta magát halálra. A holttestet a törvényszéki bonctani intézetben helyezték el, ahol tegnap felismerte a fiatal embert özvegy édesanyja. Az életunt Bálint (Neuvelt) Ferenc kereskedelmi iskolai tanuló, aki a Róser-féle iskola első osztályába járt.

— A szerencsétlen, reményvesztett édesanya elmondta azután, hogy a fia még kedden elment a Vigszínház-utca 14. szám alatt levő lakásukról azzal, hogy iskolába megy. Azóta nem volt otthon, de az iskolában sem látták. Az öngyilkosság körülményeit senki sem tudja. Ezt is csak a fiu elejtett szavaiból lehet következtetni. Még a télen történt ugyanis, hogy egy amerikai párbajról szóló tudósítást olvasott Bálint iskolatársaival együtt az egyik napilapból, mire ez azt mondta: — Márciusban rólam is ezt fogják írni! — Ebből arra következtettek, hogy amerikai párbaja volt, s abból kifolyólag követte el az öngyilkosságot. Sokan azonban igen valószínűtlennek találják ezt a föltevést s éppen azért másutt keresik a fiatal deák életuntságát. Reménytelen szerelmét tartják az öngyilkosság okának. Többen tudják ugyanis, hogy szerelmes volt egy csinos varróleányba, aki után sokat járt, de hiába, a leány nem hajlott hozzá. A titokzatos öngyilkossági esetben a rendőrség szorgalmasan folytatja tovább a vizsgálatot.

* Elveszett egy zsemle színű „Puzsi“ névre hallgató kis kutya. A nyakláncán budapesti jegy van. A becsületes megtaláló illő jutalomba részesül, ha azt felviszi Ferenc József-ut 2. szám II. emelet 6. számú ajtó.

x Minden takarékos háziasszony figyelmébe ajánljuk a Fiumei Kávé-behozatali Társaság Fióktelepének (Mátyás király-tér 12. kintűnő minőségű kávéit, teáit és rumjait. Olcsó árak! Telefon!

* Egy kőbányáról. Említést tettünk a tegnapi bányahíradások egy részének egy ott kihasználás alatt levő kőbányánál előfordult robbantások miatti panaszáról. Most illetékes oldalról bővebb információt kaptunk a kőbányáról, mely a Bánffy György gróf tulajdona. E szerint a bányát 3—4 évvel ezelőtt fedezték fel. A benne lévő anyag annyira kintűnő, hogy a külföld nevezetesebb gránit anyagával képes versenyezni. Ezért kértek és kaptak engedélyt robbanó szerek alkalmazásával leendő kihasználására,

amit a Reimann E. J. cég végez. A robbantásnál azonban mindig kiváló figyelemmel voltak a személybiztonságra, úgy, hogy baleset idáig nem is történt. A lapunkban említett esetben is részben az illető egyén vigyázatlansága volt a bekövetkezett baleset oka. Súlyosabb sérülés különben ezuttal sem történt, csupán egy ló sérült meg a lábán. A bánya vállalat egy tisztviselője nyomban kárpótlást is akart adni a ló tulajdonosának, de az nem fogadta el azt. Általában azt beszélnek, hogy valami konkurrens vállalat felizgatta a lakosság hangulatát a bánya vállalat ellen, de valószínű, hogy tekintettel a bánya virágzásához fűződő közérdekre, a hangulat csillapulni fog.

* **Aki megírta a saját gyászjelentését.** Aradon a napokban meghalt Lázár György ottani tekintélyes román ügyvéd, aki a román egyházi életben egyidőben jelentékeny szerepet játszott. Az utóbbi időben Lázár sokat betegeskedett s anynyira erőt vett lelkén a halál sejtélem, hogy a vég bekövetkezte esetére minden intézkedést megtett. Halála előtt néhány nappal sürgönyözött barátainak, hogy jöjjenek temetésére s azután megírta gyászjelentését, mely minden sallang nélkül jelenti elhalálozását.

* **Felvétel a közös katonai nevelőintézetbe.** A közös hadsereg katonai nevelő- és képző intézeteibe való felvételre vonatkozó általános pályázati hirdetményt a honvédelmi miniszter kibocsátotta. Az érdeklődők e hirdetményt a városi Tanács katonai ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

GYÁSZ.

Kisfaludi Lajos. Derék becsületes ember volt az öreg Kisfaludi. Régi szolgálója a városnak, jó fia a hazának, melynek szent ügyéért 1848-ban vitézül harcolt a csatamezőn. A főpénztári hivatalnál töltötte be aztán a szolgáló tisztet s pontos megbízható ember volt mindig tisztében. Négy főpénztárostit szolgált ki, akik részint meghaltak, részint nyu-

galomba mentek, míg az öreg Kisfaludi bácsi egész haláláig szolgálta a várost. Temetése tegnap d. u. ment végbe nagy részvét mellett. Halála alkalmából a városházára is kitűzték a gyászlobogót. A boidogultban, kit óriási közönség kísért utolsó útjára, Kisfaludi Árpád derék polgártársunk édesatyját gyászolja.

Egyletek.

A kolozsvári Iparos-Egylet. — az általa létesített Iparos Menedékház megnyitása alkalmából — 1905. március 19-én d. e. 10 órakor saját nagytermében (Mátyás király-tér 23.) diszközgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Diszközgyűlés megnyitása. B. Bak Lajos díszelnök által. 2. Emlékezés, tartja Hevesi József iparos egyleti elnök. 3. Himnusz, éneklé az iparos dalárda. 4. Alkalmi költemény, szavalja Kiss Menyhért a menház bizottság titkára. 5. Záróbeszéd. 6. Szózat, éneklé az iparos dalárda. Este fél 8 órakor társas vacsora lesz az egylet nagytermében. Jegyek előre válthatók Kerekes József egyleti pénztárosnál, Wesselényi Miklós-utca (Kerekes testvérek üveges üzlete) Terkál Béla biz. tagnál és Daly János egyleti gondnoknál. Egy teríték ára 4 korona.

SZINHÁZ

Színházi műsor:

Szombat: János vitéz. (B. 148. páros sz.)

Vasárnap d. u.: János vitéz.

Vasárnap este: Először: A boszorkány. (Bérlétszünet XXI. páratlan sz.)

⊙ **A boszorkány.** Megyeri igazgatóságának utolsó bemutató előadása vasárnap este lesz. Bemutatóra kerül Sardou nagyhatású színműve a boszorkány, a melyet a budapesti Nemzeti színházban nagy sikerrel adtak elő címszerepében Márkus Emiliával. A főszerepet itt Tóvölgyi Margit személyesíti meg. A bemutató előadás iránt már is nagy az érdeklődés. A jegypénztár már megkezdte az előjegyzéseket.

⊙ **Az utolsó ifjúsági előadás** e

hó 26-án délután lesz. Színe fog kerülni Shakspere tragédiája, a „Julius Caesar“. A nagy stílusú és nehéz menetű darab próbáit Szakács Andor rendezésével már tegnap megkezdte a személyzet.

A boszorkány. Sardou mester szenzációs hatású új drámája „A boszorkány“ mint az évad utolsó újdonsága vasárnap este kerül bemutatásra. A darab címszerepét Tóvölgyi Margit játssza. Mellette Szakács, Tompa, Mészáros, Bérczi, Szentgyörgyi, Szegő, Dezséri, Kaszai, Székely, Hajnal, Horváth Paula, Laczkó Aranka, P. Lukács Juliska, Gál Janka, Palotai Piroska, Váradiné és Szakácsné játszanak jelentősebb szerepeket. „A boszorkány“ páratlan XXI. számú bérlétszünetes vasárnapi bemutatójára a bérlők jegyeit vasárnap délelőtt 10 óráig tartja fenn a pénztár.

El nem fogadott darabok. A nemzeti színház igazgatósága: „Epidemia“, „Az ápoló“ és „Az idealista férj“ című darabokat nem fogadta el előadásra. Szerzők műveiket a színház gazdájától Körösy Endrétől átvehetik.

Törvénykezés.

⊙ **A női becsület.** Egyik budapesti körúti kávéházban, a melyet délután előszeretettel keresnek fel a hölgyek, a múlt hó 14-én elegánsan öltözött szép urinő foglalt helyet egy kis asztalkánál. Vele szemben B. R. magánhivatalnok ült, a ki másnap a lapokban apróhirdetést tett közzé a következő tartalommal:

— Azt a bájos, kékszemű barna hölgyet, a ki tegnap a R. kávéházban velem szemben ült, világoskék ruha, fekete kalap narancsvirággal volt rajta, a kezében kigyósvégű esernyőt tartott és rám folytonosan bájosan mosolygott, kérem, adjon alkalmat a megismerkedésre.

Ezt a hirdetést olvasta a férj, a ki tudta, hogy felesége a R. kávéházban volt és a kire a leírás teljesen ráillett. Természetesen nem hagyta annyiban a dolgot; meg-

tudta, hogy ki a hirdető és bepörölte a büntető járásbiróságnál, mert akkor, a mikor a hirdetésben azt állította, hogy a felesége B.-re folytonosan mosolygott, rágalmozott. A büntető járásbiróság a panaszt elutasította, mert az inkriminált dolog nem előszóval, hanem sajtó útján történt és így annak elbírálására nem a járásbiróság, hanem a sajtóbiróság illetékes.

Főszerkesztő: Várady Aurél dr.

Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.

Kiadó „Napló“ hírlapkiadó-vállalat.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre 24 korona
Fél évre 12 korona
Negyedévre 6 korona
Egy óra 2 korona
Egyes szám ára 8 fillér
Vidéken 10 fillér



Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Báró Jósika-palota).

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat előnyös kamatláb mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamatláb mellett.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek huzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközözi.

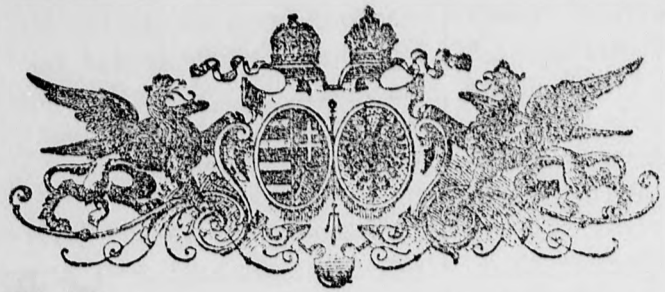
Osztálysorsjegyek elárusítási helye. Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.



Alapítva 1845. évben.



cs. és kir.
udvari
szállító.

Neumann M.

férfi- és fiu-ruhák áruháza

Mátyás király-
tér 14. szám. **Kolozsvár** Mátyás király-
tér 14. szám.

Az áruháznak osztályai:

- | | |
|----------------------|--|
| I. Ruhák méret után | VI. Kész sport ruhák,
(turista, vadász, lo-
vagló, tennis, kerék-
pár stb.) |
| II. Kész férfi-ruhák | VII. Kész turista gal-
lérok |
| III. Kész fiu-ruhák | VIII. Liberia ruhák. |
| IV. Kész leány-ruhák | |
| V. Kész felöltők | |

Csakis jó minőségű kelmékből, nagy választékban
olcsó, határozott árak.

Fiókraktárak Magyarország minden nagyobb városában.

Telefon-szám 431.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar Villamos erőre berendezett hangszergyár
STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató
és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-utcza 5. szám.

Ajánlja saját gyárában készült, általában elis-
mert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és
vonós hangszereit, czimballmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-
6- forinttól fel-
ebb, a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda
mely által bármely hegedű vagy
gordonka sokkal jobb, erősebb és
lágyabb hangot nyer (biztos si-
ker); hegedűbe javítással 4- irt.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangok-
kal, 2-50, 3-, 4-, 5- forinttól feljebb.
Különleges acélhangú hangversenyharmonikák, saját minták.

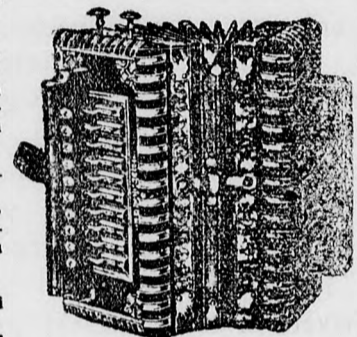
Zenekarok teljes
szereleése előnyös tel-
télételek mellett, jutányos
árban, elismert jó mi-
nőség, a hadsereg és a
legtöbb katonai zene-
karoknak szállítója
vagyok.

Javítások az ösz-
szes
hangszereken, különle-
ges szakszertű pontos-
sággal, jutányos árban
eszközöltetnek.

Kezesség minden
egyed hangszereken.

TÁROGATÓ
rózsafából, ujezüst billen-
tyűvel és iskolával, 30-
irttól feljebb.

Harmoniumok, világ-
legjobb gyártmány, 65-
irttól feljebb.



Kivitel nagyban és kicsinyben!
Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérn. küldetik.

AZ

„Erdélyi Általános
Takarékpénztár és Hitelszövetkezet”
KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót
is sajátjából fedezi.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája
Kolozsvár,
Jókai-utcza 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyom-
tatványok a legujabb és legdisze-
sebb kiállításban jutányos áron

Vidéki megrendelések pontosan
teljesítetnek

Telefon szám 379.

